

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönyének

V-ik évfolyam második felére.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 forint. Évnegyedre 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj legcélszerűbben postai utalvánnyal a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre küldendő.

M.-Vásárhelytt, 1873. aug. 12.

Ide s tova mindjárt három év merül az idő tengerébe, mióta a m.-vásárhelyi jogász-egylet alakult.

Sok akadálylyal találkozott már elején az egylet; a kezdet nehézségeit csak úgy át kellett élnünk nekünk is, mint minden más oly szövetség társulatnak, melynek tagjai minden anyagi érdek- s realis haszon nélkül szövetkeztek egymással, zászlójukra csak e két szót jeyezve fel munka és haladás! Igen, ez egyszerű két szó volt, mi három éven át összetartott, e két rövid szó mentett meg a megsemmisüléstől.

Ha visszatekintünk három évi munkásságunkra, nyugodtan — önelégülten — mondhatjuk: „hogyan éltünk ok nélkül.“

De — kérdehetné valaki — hogy hát hol van elhelyezve a három évi termés gyümölcse?

Erre felelünk a nélkül, hogy részletekbe bocsátkoznánk, hogy munkáinkat egyenként hordanók össze, s hogy azok részletes felsorolására lennénk szorulva.

Vannak a jogi életnek általános és örökös alapelvei, melyek gyakran vagy nem, vagy csak félreismerve általános örökségünket képezik. Ez elvek nagyobb vagy kisebb mérvbeni valószínűsítése, a népek polgárosodása — műveltségi állapotának hőmérőjéül tekinthető.

Ez általános jogi elvek azonban már ki nem elégítők, a társadalmi élet folytonos haladása, a tapasztalati körülmények mindig nagyobb körben nyilvánuló átalakulása, az általános jogelvek jogszabályok fejlesztését idomítását, s viszonyainkhoz való alkalmazását teszik szükségessé.

Valamint az életben — a tudományban sincs szilárd megállapodás; minden a tökélyesbülés felé törekszik, a jogtudomány pedig épen az, melyre a tökélyesbülés végpontja soha bekövetkezni nem

fog, — nem engedik ezt az élet változó viszonyai — nem a folytonos haladás.

E tökélyesbülés azonban csak úgy érhető el, ha az elmélet a gyakorlattal elválaszthatatlanul egyesül.

Jogi intézményeink eddigelő kiválólag a gyakorlat útján fejlődtek. A haladó korrall közelebbi időkben beállott gyökeres változások folytán azonban régi gyakorlatunk fonala teljesen megszakadt, — beállott politikai változások szükségessé tették a hagyományos nemzeti multtal való szakítást — s e szakítás szükségképp előidézte a jogi teret ujitásokat is.

Ez ujitásoknak útját egyengetni a korszerű reformokra ép, egészséges elvek által irányadólag hatni az elméletet a gyakorlattal egyesíteni, ez volt egyletünk feladata.

Az ez irányban nyert eredményre dicsekvés nélkül — de önérzettel mutathatunk rá, három évi munkásságunk gyümölcseit e feladat megközelítésében találjuk elhelyezve.

Lapunk — mint az egylet közlönye — mindig nyitva állott a jogi téren eszmecserének, s abban nem egyszer komoly, s talán értékes — a kor igényeinek megfelelő jogelvek lettek szellőztetve. Azonkívül e közlöny, mint folyton lüktető ér kötött össze többi jogász testvéreinkkel, s kötött össze jelenleg is az egylet székhelyén kívül lakó vidéki tagokkal.

Nagygyűléseink szintén jótékonyan hatottak munkásságunk ébresztésére, az ily alkalommal a királyhagón inneni vidékekről összesereglett jogászok személyes érintkezése, a szabad szellemi jogreform létesítését, s előmozdítását helyezték biztos kilátásba.

Ily körülmények között egyletünk szükségessége elvitázhatatlan, s jövője biztos, mire nézve elég, ha a naponként jelentkező új tagok hosszú sorára mutatunk.

Az egylet igazgató választmánya csekély személyemet tisztelte meg azon ki nem érdemelt bizalommal, hogy e lapnak főmunkatársa legyek, s annak főképp jogi részét jövőre vezessem.

Számot vetettem e feladat nehézségeivel, s jól tudom azt is, hogy e bizalommal erőm gyöngesége bár parányi arányban sem áll, de elváltam e megbízatást, mert ily előzmények után tudtam, s meg vagyok győződve, hogy nem leszek egyedül, s bizton számíthatok a tagok munkásságára.

Az egylet még azon áldozatot sem kívánja tagjaitól, hogy munkájuk jutalom nélkül hagyassék, — a jogi munkák díjazására szép összeg lett az egylet pénztárából megszavazva, miből az egyes munkákérti tiszteletdíjak minden nehézség nélkül — közvetlen ajánlatomra — határozattal kiszolgáltatni.

Midőn tehát magamat jövőre is szíves bizalmukba ajánlanám, egyattal kedves alkalmul

Mai számunkhoz egy félív melléklet van csatolva.

szolgál az egylet minden t. tagját tisztelettel fölkérnem, hogy elvállalt megbízatásamon — becses közreműködésükkel könnyíteni méltóztassanak.

Kuti Albert

h. ügyvéd s az egylet irattárnoka.

— Egy másik jóbarátunk. Midőn a rovatot alkalom szerint, folytatni fogjuk, nem az idegenséget akarjuk öregbíteni, fajunk s a nem magyarul beszélő polgártársak között. Isten mentsen! Mi tudjuk, hogy „itt élnünk halnunk kell.“ Bár látnák át valahára ők is! Ha nem folytatni fogjuk egyfelől azért, hogy alkalmat adjunk, talán jóakaratu, de tulmerész hazánkfiainak azon tény átláthatására, hogy: „oh mily sokan vannak, a kik háborgatnak;“ másfelől érdekes olvasmányt vélünk nyújtani azoknak is, kiknek nincsen kedvük ugyan politizálni, de el tudnak mosolyodni a hobort ilyeszerű nyilatkozatain.

Közelebbi számunkban a „Wochenblatt“ mérgeledését közöltük, most a „Ref.“ után, Franz von Lőher észficzomjait ismertetjük rövid kivonatban. Nevezett ur e cím alatt: „Németország, Magyarország és Erdély“ a „Kölner Ztg.“-ban négy hosszú cikkben dühöngvén, miután elbeszéli, hogy nálunk mily általános a német gyűlölet, hogy Magyarország, — azon esetben, ha Németország Ausztriát bekebelezné, s a magyarok tovább is uralkodó népek maradnának: Magyarország, Német- és Oroszország között hintáznék, mint Piemont, Ausztria és Franciaország között, — így folytatja: „a német politikának első sorban érdekében áll, segíteni az osztrák-magyarországi németeknek, hogy ismét elfoglalhassák régi hatalmukat. Ausztria egy idő óta elvesztvén súlypontját, Pest és Bécs között ingadoz. Munkálkodjunk azon, hogy a súlypont ingathatlanul Bécsben nyugodjék, hogy a német elem Ausztriában ismét tulsúlyra vergődjék. Erre azonban szükséges, hogy a magyarországi németekkel többet törődjünk, mint eddig.“

„Magyarországon két millió német lakik, a X-ik század óta. Négy helyen vannak nagy tömegben Magyarország délnyugotán, északkeletén, Erdélyben és a bánátban. Ezen kívül el vannak terjedve egész Magyarországon. Minden várost ők alapítottak stb.“

„Ezen két millió német sorsa most érkezett a döntő válpont. Arról van szó, hogy németek legyenek tovább is avagy magyarok.“

Lőher ur ezután a mi szászaink szenvedéseit ecsetelvén, így folytatja: „már Zápolya fenyegette őket, hogy ha el nem szakadnak a német párttól, majd kiküldi csapatjait és meggyilkoltatja őket egy lábig. Ekkor azonban a szászok még bátrak voltak. Csodaszerű mily kinkat állottak ki e szikla lelkek. Kapuk és bástyáik minden talpalatja vérrel öntözött.“

„Később mig Rákóczi szabadrablást hirdetett katonáinak, addig a nagyszaboniek félévi ostromot állottak ki, a török szövetségesek segítségével. És bár mennyire undorodtak is, midőn a spahikat levágott emberfejekkel, nyergeik körül látták a mezőről hazatérni: még is mind egyikök szívesebben látott házában tíz törököt, mint egyet a Barcsay magyar kompániájából.“ —...

„Mindezek dacára is még áll és zöldel e hétszázados tölgy, ha szinte a magyar fejsze hatalmasan neki esett, hogy csak úgy röpke a forgács. Mai napig megmentették a szászok politikai intézményeiket, melyek nekik szabad-népéletet biztosítottak, most ettől is megfosztották őket. E szincsapat 25 év óta a leghalálosabb veszély között áll, elhagyatva az egész világtól“...

Tovább így folytatja: „Pedig a magyar németeknek bizony joguk van büszkén lépni fel a magyar ellenében. Más nép évszázadok óta nem áldozott annyi vért és kincset, hogy Magyarországot megmentse a török járomtól. A németek tartják fenn az országban a tudományt, művészetet, kereskedelmet, ipart... Mi, németek itt benn

a német birodalomban, nem tehetünk érettük mást, mint a mit már is teszünk. A német nevet becsültté tenni minden népnél — a magyarországi németekre nézve is, egyelőre ez a legjobb segély. Ha immár nem kínálkozik annyi mulatságunk a Szajna mentén, se baj, gyerünk le a Duna partjára s nézzük: mennyi természeti szépség Magyarhonban, Erdélyben. Talán a német általános kíváncsiágnak egy ága ismét arra volna terelhető.

Ilyenek Lőher Francz ur fántáziái, melyekhez magyarázatot írni, teljesen szükségtelennek tartjuk.

Nagyjövőjü kőszéntelep a székelyföldön.

A „Kelet“ egy közelebbi számában egy rövid közleményt olvastunk, melyszerint Farczádon és vidékén egy új kőszéntelep fedeztetvén fel, annak megvásárlása végett az „erdélyi kereskedelmi és hitelbank“ ügynökeit a helyszínére kiküldötte volna.

A tudósítás nem rossz akaratú ferdtetés, de téves információ alapuló. Alkalmunk volt ez ügy állása felől egészen biztos tudomást szerezni, s mint egyfelől nemzetgazdasági tekintetben hazánk erdélyi részére igen fontos, de különösen a székelység részére, mint egy új kereset és jövedelem forrását biztosító jelenséget csak örömmel közöljük a nyert adatokat, sőt azok közlésére a „Kelet“ igen tisztelt lapársunkat is felkérjük.

Az „erdélyi kereskedelmi és hitelbank“ 1872. őszén tudomást vett Baróth-, Köpecz és vidékén egy nagyobb szerű kőszéntelep létezéséről s Stur Dénes tanácsos urat a bécsi cs. k. geologiai intézet aligazgatóját megnyerte annak megtekintésére. A tanácsos ur a kezdetben lévő kőszéntelep szakértő kutatását tanácsolván egy Petrozsenyben addig az állam szolgálatában álló bányatiszt (Greguss János) lett a kutatások vezetésére alkalmazva.

A kutatások, mint Stur előre jelezte, jó sikerre vezettek, s ma már nyolcz bányamértékkel tízennégy bánya telek van az erdélyi kereskedelmi és hitelbanknak adományozva, míg további mintegy négy annyi területre nézve nevezett bank előjoga szabad kutatások által biztosítva van.

A tízennégy bánya telek egy magában 1.400.000 négyszög öl területet foglal el s mivel 3—4 öl vastagságú kőszén rétegek vannak számos tárnák és aknák által constatálva, s csak három öl vastagságú kőszén rétegek négyszög ölet 100 mázsa kőszénnel számítva 420 millió mázsa kiaknázható kőszén van nevezett banknak ma birtokos tulajdonába, mivel itt nálunk Erdélyben az osztrák törvény lévén e tekintetben is érvényben a kőszéntelegek adományozása fejedelmi jog s csak a bányászat folytatására s az aknák megnyitására szükséges földterület becsárban megváltása áll a bányászat folytatásának kötelezettségében.

Mai napon egy főbányászon kívül négy alvezető s 125 munkás dolgozik a kutatások tovább terjesztésén, s folynak az előmunkálatok a bányáktól 1600 öltre fekvő magyar keleti vasút ágostonfalvi állomásával létesítendő vasuti összeköttetést illetőleg; jó sikert kívánunk városunk életrevaló intézetének e nagyoobszerű vállalatához, s különös figyelmébe ajánljuk azt székely atyáinkfiainak, kik e vállalat nagyobb terjedelmével ezerenként egy új életmódhoz jutván, e miveletek talán a székely kíváncsiágnak meggyőztetésére nem csekély befolyással lehetnek.

Fővárosi levél.

Buda-Pest, 1873. aug. 9.

Különös, hogy az idén nagyon sok fordított dolog történt; telünk meleg, tavaszunk fagyos, országgyűlési idényünk sokáig igen halk volt, s most a holt idény valóban élénknak mondható.

Egy hang tölti be a levegőt: a bécsi kiállítás. Itt készülnek, amott már elmentek s a harmadik már vizsgálja is is jött; ez elragadtatással szól mindenről, amaz önmagát kicsinyítvén e nyilatkozatával, mindenről kicsinylőleg szól; egyik valódi gyönyör, büszkeség és lelkesüléssel beszél a magyar kiállításról s különösen a művészetben és mezőgazdaságban való előhaladottságunkról, a másik fitymáló arcot vág s úgy félvállról emlegeti, hogy bizony ugyancsak szegényesen vagyunk képviselve a világ előtt.

Útczáink élénkek, a sok idegen arc meglepő számban mutatkozik s érdekes az esti bécsi hajót látni, melynek megérkezése után mindig egész sereg idegen szokott a szép dunaparra kiszállani, s csak amugy bámulják e barbár hírű Pest szépségét.

Politikai életünk sem mondhatom szünetelőnek, mert a miniszterek nagy része feladatához hiven jár, kel utazik, hogy tapasztalatot gyűjtsön, szerezzen a szükségéről, visszaélésekről s javítandókról. Ámbár megvallom, én korántsem vagyok nagy barátja a jelenben divatos miniszteri, nevezhetném disztutázásoknak, midőn a minisz-

ter a sok cifra beszéd s ékes diadalkapuk, meg a fehér ruhás leánykák s a virágbokrétek, s a toast s peccsenye-gazdag lakomák mellett bizony nem tudom felfogni, de még csak képzelni sem, hogy miképen szerez magának tudomást a dolgok és viszonyok való állásáról s a nép bajai és kíváncsiáiról, mert azok az inepélyes hivatalos jelentések nagyon rossz szemüvegek ám!

En azt szeretném, hogy a miniszter, mint egykor a nagy kormányzók ismeretlenül s minden előleges hírnélkül jelenne meg ott, ahol azt legszükségesebbnek gondolja, s úgy igyekezzék való fölismérést szerezni a körülményekről, s úgy igyekezzék a fölfedezett sebekre enyhítő balszámot szerezni, mert úgy igazán bizonyíthatná, hogy ő az állam és egyesek érdekeinek lelkiismeretes szolgálója minden nagy urasága mellett; ilyen esetekben azonban igen sokszor fölfedezhetné magát vagy személyesen, vagy utólag tetteivel, s neve talán sokfelé áldólag hangoztatnék! Midőn azonban az embert csak félve tisztelik s csak hízelve keresik kegyeit: akkor sem a haza valódi jólléte, sem a miniszter való tisztelete nem gyarapodik bár miféle fényes utazásokkal is.

Más alkalommal is említém már a szelid és vad baloldal versengéseit egymással; most Cs. Cseh Lajos ur az „Ellenőr“ szerkesztője egész hosszú cikksorozatban bizonygatja, hogy ő és pártja mennyire messze állanak a szélső hazafiak (így nevezi most a jelős Están bácsi hírhedt pártját) saloniatlan táborától, és hogy mennyire közel állanak most ahoz a még nem oly régen annyit szidott és gyalázott Deák párthoz. Szjah! hiába tempora mutantur stb.

Marosi.

XXVI-ik közlemény a „székely pályadíj“ alapról.

Egy régi ígret tevő, 5 frtja befizetését ezennel nyugtázom. Nemes János egykor zalathnai bányabírósi ülnök, a ki 5 forintot fizetett e célra. Borszékről Turóczi Adolf ur beküldötte azon két forintot, melyet hozzá Donáth Lajos budai távirtdai főnök ur még Pesten léte alatt fizetett. A kolozsvári ev. ref. collegium tanárai és tanulói közül újabban adakoztak a következők: Görög István, Pap Dömök, Régeni Ferencz, Dezső Béla, Gönczi Lajos, Szilágyi Gyula, Török István egy-egy forintot, Szabó Sámuel tanár 2 frtot, Lakatos Mihály, 50 krt, Kovács István 40 krt, a IV-ik középiskolabeli ifjak közül 31-en Ferenczi Zoltán ivén adakoztak együtt 2 frt 60 krt, mit Görög István ur volt szíves beküldeni. Nem lévén előttem tudva, ki volt szíves behozni az együtt 13 frtot 50 krt tevő összeget, fogadja ismeretlenül is szíves köszönetemet fáradságáért. Buda-Pestről a következő küldemények érkeztek hozzám 1) Macza György m. kir. pénz ügyministeri számvevősi számtiszt beküldött 23 frtot a következő honfiaktól és egy honleánytól: Zágoni Bedola Károly adott 3 frtot, Csik-szent-mártoni Boeskor Károly 2 frtot, a beküldő 2 frt 53 krt, Győrfi Géza 1 frt 2 kr, N. N. 45 kr, Zentai Szabó János, Roykó Lajos Hirschbach Ignác, Király Géza, Laczkovics József, Csátószegi Csátó Agoston, Foly Kelemen, csik-szt.-Imrei Balló Endre Startinger József, Benza Lajos N. N. Győrfi Gyula gyergyó-szt.-miklósi Miskolczi Antal, ugyan odaváó Miskolczi Anna mind egy-egy forintot 2) Bacsoni Mátyás I. éves orvosnövendő beküldötte postai utalvánnyal a Kis Gergely technicus által gyűjtött 16 frtot, megjegyezve, hogy nyugtázai a pesti lapokban fogja. 3) Benke István IV-ed éves ev. ref. theologus beküldötte. Molnár Károly már tanár jelölt ur gyűjtőívét, 17 frt, mit a következő hazafiak adtak: Bodor Domokos tanár jelölt 3 frt, Szentpétery Kíróf joghallgató Kozocsa Tivadar tanár jelölt, Both Samu, Petricsko Jenő, Schafarzik Ferencz, Keller Mihály, Feschler György, Waldher József, Ormay Sándor, Sajo Károly, Varinyi János, Takáts István, Beke István, mind tanárjelöltek, valamennyien egy-egy forintot adtak. 6.) Ugyan ő beküldött a Nagy Kálmán II. éves jogász gyűjtő-ívén 3 frt 50 kr, a következő áldozóktól: Csiki Jenő joghallgató adott 1 frt, Görög József joghallgató, Szűcs János, műegyetemi hallgató Reich Gyula. G. Albert, a gyűjtő egyenként mind ötven-ötven kr. *)

Mi hir külföldön?

— Franciaország. Mig Thiers Schweizba utazása előtt búcsubédet ad, s azon hitet fejezi ki, hogy a Bourbonok és orleanisták ezébayett fusiája nem sikerülhet: addig a Bourbon család idősebb ágának egyetlen képviselőjénél tiszteleg az ifjabb ágak, az Orleansoknak képviselője. Mint a lapok írják: a találkozás szívélyes volt, hanem politikai ügyek nem hozták szóba, azaz: az öreg Thiersnek igazat adnak a tények. Oly különböző elemek fusiója nem is könnyű dolog.

*) Ezek tartoznak az ügy meritumára. A sallangokat lapunk szüktete miatt — mellőzzük. Szerk.

Chambord gróf, ki 1830-ban, V. Henrik név alatt, Franciaország királyává kiáltatott, szívós kitartással ragaszkodik isteni jogu királyságához, mely mellett más alkotmányos hatalom nem állhat meg. Az Orleansok ellenben, mint a „forradalom királya“ örökösei, alkotmányos monarchiát akarnának. Különb ez utolsók, mint a szóban levő tisztelő látogatás is mutatja, hajlandók lennének engedményekre, csak hogy az egyesülés által a monarchia visszaállítása megkönnyíttessék.

Spanyolországban, lassan, de biztosan halad a társadalom végfeloszlása felé. Most a képviselők tűzik ki a fölkelés zászlóját; majd a hadsereg dobja el magától a hűség esküjét. Egy rész a régi Spanyolországot akarja visszaéléseivel; a másik a párizsi communet utánózza. E két szélsőség között állanak az alkotmányos monarchisták és mérsékelt republikánusok. Ide s tova mindjárt 6 esztendeje, hogy az országnak saját kezében van sorsa. Ez idő alatt nem szűkölködött nagy férfiakban sem, s még is mit látunk? Polgárháborút, égő városokat, hűtlen hadsereget, őrvongó köznépet. Még azon határozat is, mely a bűnösök és lázangók ellen, a törvényre hivatkozik, küzdelemben kerül Spanyolországban. Valóban ép oly szomorú, mint érdekes tanulmány.

Castelar, Európa legnagyobb szónoka, a fájdalom fönséges hangján tépelődven hazája sorsa fölött; nyomorainak okát abban találja: „hogy a republikánusokban sok van a prófétából, de kevés a politikusból, sok az eszményi, de kevés a tapasztalat.“ Ép oly sujtó, mint találós ítélet nemcsak a spanyolországi, de a mi szélső pártjainkról is.

Castelár tovább haladva, így sorolja fel a szélső pártok bűneit Európában: „a mit mi védelmeznünk — így szól — azt mind a konzervatívok létesítették. Ki hangoztatta a magyar nemzeti önállóságot? Kossuth. Ki valósította meg? A konzervatív Deák. Ki küzdött a rab-szolgaság megszüntetéséért Oroszországban? Herzen. Ki valósította meg? Sándor cár. Ki törekedett Italia egységére? Mazzini. Ki alkotta meg? A konzervatív Cavour. Ki hirdette Németország egységét? A frankfurti republikánusok. Ki létesítette? A császári Bismarck.“ Így ostorozván a tulzókat, hangsúlyozza: „hogy a fejlődésnek megvannak öröktörvényei, melyeket büntetlenül senki sem mellőzhet.“

Végül azt mondja, hogy „előbb híve ő spanyol hazájának, mint a respublikának, demokrátiának vagy magának a szabadságnak is, hogy előbb hazafi, s csak azután pártember.“ — Arany szavak! S mi a jutalom értük? A mi volt mindazoknak, kik elég vakmerők voltak nem hizelegni, akár a bíboros, akár a nadrágtalan zsarnoknak. Előbb gyáva, később áruló, — végül jön a tarpeji szikla vagy a Golgotha.

Choleraesetek városunkban.

Augustus 9-től 13-ig.

Cholerabetegok száma 25, ezekből meghalt: 19; gyógykezelés alatt van 6.

Cholera Marosszék területén.

A járvány tartama alatt július 17-től aug. 7-ig megbetegült összesen 411, ezekből meggyógyult 123, meghalt 126, gyógykezelés alatt maradt 126.

Mi hir városunkban?

— Borosnyai Pál polgármester a következő. „Tiszteletteljes kérés“ intézte városunk tisztelt asszonyaihoz. A cholera városunkban, ha nem is dühöng, de áldozatait szedni megkezdte. Hogy nagyobb terjedelmet ne vegyen — sőt hatása megsemmisíthetessék — nagy részben önkéntől függ tisztelt asszonyaim! A nő a háznak lelke, övének őrangyala, s míg a férfi hivatala, kereskedése, ipara után látva, küzd az élet bajaival s szerzi meg az életre szükségesekeket, — addig a jó nő otthon rendez, cselekszik, ruház, táplál, fenn- és összetartja a családot; az ő szelleme ad irányt a családi életben, az ő komolyan szelid intőszavát a család minden tagja örömmel hallgatja meg és követi! A m.-vásárhelyi asszonyoknak régóta megalapított jó híre van — csinoság, tisztaság, egészséges konyha, és rendes háztartás vezetése tekintetében. Önékhöz fordulok, tisztelt asszonyaim, a városi lakosság és saját családjaik érdekében kérvén önöket összesen és egyenként, jöjjenek segítségére e fenyegető, terhes napokban a hatóság a cholera elfojtására intézett rendelkezéseinek, mit az által eszközölhetnek, ha a következő rendszabályokat házaik, telkeik és családjaik körében megtartani és tartatni sietnek, u. m.: 1-ór Ha a cholera-betegség családjaik tagjainál mutatkoznék, az eset rögtön bejelentendő, s mindenekelőtt az orvosi segély felkeresendő; a szegényebbek számára, valamint az orvosi kezelés, úgy az orvosi szerek is ingyen szolgáltatván ki. 2 or: A tisztaságra, valamint lakszobáikban, úgy telkeiken felügyeljenek, ürülő-helyeket hordattassanak ki és a szemétdomb-

kat távolították el, s e helyeket vízben feloldott vasgáliczsal fertőtlenítették, a szegényebbek a gáliczot a fárosi főkapitányságnál ingyen kaphatják. 3-szor: Lakszobáikat folytonosan szellőztessék, lakásaik eleit az utcán minden nap separtassák, s legalább egy öl szélességben friss vízzel öntöztessék. 4-szer: Kutaikat az állott, poshadt víztől takarítottassák ki, hogy új, üde vízhez juthassanak; a kutak környékét tisztán tartassák, különösen a folyóvizet ivásra ne használják s hozzátartozóikkal használtatni ne engedjék. 5 ször: Mindenekfelett a gyümölcs ételétől mind magukat, mind hozzátartozóikat őrizték, mivel az eddigi betegedési- és halálozási esetekből bebizonyult azon körülmény, hogy a gyermekek és cselédek legnagyobb része a gyümölcs túlévezetéből kapták a cholérát. Tehát: tisztaság lakásban, öltözköben; rendes és mértékletes ételmezés azon főtenyezők, a melyekkel a tenyegető vésznek elejét vehetni; s ennek létesítése és fenntartása önkéntől függ legnagyobb mérvben, mélyen tisztelt asszonyaim! Tisztelettel ujítom meg kérésem: méltóztassanak önként intézett figyelmeztetésem fogatosítani s ez által a vésznek elejét venni segíteni.

— **Ezen felhívásra** „több nő“ aláírással a következő válasz küldetett be hozzánk. Borosnyai Pál urhoz! Nagy megtiszteltetésnek vesszük t. polgármester urnak f. hó 7-ről hozzánk intézett becses felhívásában olvasott azon nyilatkozatát, miszerint a cholera hatása megsemmisítése nagy részben tőlünk függ; igyekezni is fogunk a tisztelt felhívásban közölt utasítást lehetőleg követni. De tudva van t. polgármester ur előtt, hogy a nők csak házuk udvarán, legfőlebb házaik előtt separtethetnek, a legtöbb tisztátalanság pedig az utcákon van. Ezen a rendőrkapitányság úgy vélt segíteni, hogy eljáratta hirdetéseivel, miszerint köteles mindenki a háza előtti szemetet összesepertetni, és saját udvarára behordatni; de mi azt hisszük, hogy az utcai szemet eltakarítása nem a mi teendők, különben is képtelenek lennének a Pharaó népe által hetenkint összesepert és rendszerint ott hagyatni szokott szemétdomboknak elhordatására. Azért tisztelettel felhívjuk t. polgármester urat: legyen szives nekünk a tisztaság előmozdításában segédkezet nyújtani, és az általunk, valamint a városi község által összesepertett utcai szemetet, más rendezett városoknak nem csak cholera idején, hanem más alkalommal is tanúsított példájára, minden utcanegyedben legalább egy-egy szekérnek folytonos jártatásával elhordatni.

— **Kovács Áron** emlékszozára adakoztak. Lázár Ádám ivén: Pataky Miklós 2 drb 20 frkos aranyat = 17 frt, Pataki Pál 5 frt, L. Nagy Ferencz 1 frt, Veres Lajos 1 frt, Sárkány Fábán 1 frt, Ercei János 1 frt Baruch Adólf 20 frt, Borsodi Demeter Lajos 1 frt 50 kr, Szabó József h. ügyvéd 1 frt, Telmann József 2 frt, Dr. Szilágyi N. Sándor 2 frt, özv. gróf Lázár Mórné 2 frt, Simon Lajos 1 frt, Szentimrei Gábor 1 frt, összesen 56 frt 50 kr

— **A holnapi nap** (aug 14.) emlékezetes lesz Erdélyország részünk krónikájában. Ugyanis ekkor veszi kezdetét a vasuti közlekedés Kolozsvár- és Kocsárd közt a próbamenet a mult szombaton ment végbe a legszebb eredménnyel. A közlekedés ideje innen Kolozsvárra nézve is marad az eddigi: este indul, reggel érkezik.

Lázár Ádám polgártársunk f. hó 10-ére egybehívta vala a lövész-tornaegylet tagjait; a gyűlés részvét hiánya miatt elmaradt. Valóban sajnálatos, hogy ez életrevaló eszme nem tud minálunk répartra vergődni! Mig Kolozsvár külön torna- és külön lövölde épület felállítását oly szép példával jár előttünk: mi a kettőt együtt sem tudjuk létesíteni. Elvárjuk az egylet erélyes elnökeitől, hogy ez ügyet nem hagyja annyiban s hisszük, hogy találni fog módokat az intézet létrehozására, mely iskolájával szolgál a férfi erély- és ügyességnek.

— **A Kazinczy-utczában** is jegyezhetünk föl egy choleraesetet, a mely intő példa gyanánt szolgálhat. A szomszédunkban egy szolgáló nappal el lévén tiltva az éretlen szilva evéstől; éjjel fölkelte teleette magát szilvával, s tegnap reggel haldokló állapotban vitetett a cholera-kórházba.

— **A Szent-györgy-utca** végén a Szurdékban levő büszhödt levegőt terjesztő tócsa-antiquitas kiirtására az előlépések megtételét rebesgetik. Magának e hirnek is örvendünk. Daczára annak, hogy barátai vagyunk a régiségeknek, ez antiquitástól szeretnénk örökre megválni.

— **Értesítés és felhívás.** Székely vértanunk Tökök, Gálffy, Horváth szoborügyi bizottsága e hó 10-én tartott ülésében következőket határozta: 1.) pénztári kimutatás szerint az eddigi gyűjtemény kamataival együtt összesen 1578 frt 45 krt teszen, mely továbbra is takarékpénztárilag kezelendő. 2. A szobor tervezetének végleges elintéztetése előtt megállapodott, miszerint Vajda-Hunyad és Gyergyó-Szárhegy vidékén található kőemekre és a rendelkezés alatt álló mintegy 2000 frt pénzalapra

tekintettel, szakértők a szobor, minta és költségvetés iránt előlegesen hallgatassanak meg, e czélból főleg önként ajánlkozott hazai szobrász jelenleg Velenczében időző Aradi Zsigmond fölkérendő. 3.) További adakozások gyűjtése, és az előbb aláírt, de még be nem fizetett összegek behajtása végett annál inkább intézkedés teendő, mivel a begyűlendő összegnek egy része történelmi ösztöndíj alapra lesz fordítandó. Miről az érdekeltek oly további felhívással értesítetnek, hogy a künn lévő aláírási íveket a begyűlt és gyűjtendő összegekkel együtt legtovább idei október 1-re pénztárnok ifj. Hincz Dánielhez beküldeni és ezáltal ezen régóta függőben álló emlékügyet végmegoldásra juttatni igyekezzenek. M.-Vásárhely 1873. aug. 10-én. Lázár Ádám elnök, Hunyadi Imre jegyző.

— **Valódi közapor** riasztotta vissza az ujjvárosban járó-kelöket, minap midőn egy városunk utcáira mindig kalandozó cigányokból alakult veszekedő csoport egymást kapacitálni igyekezett. A szent-miklós-utca gyakori színhelye ily mulatságos, de csak biztos helyről szemlélhető jeleneteknek; kisebbszerű viták pedig e nemből mindennap fordulnak elő.

— **Báró Radák Adámné** már régebben, külföldről hozott különféle 250 darab tárgyat ajándékozott a helyi nőegyletnek, melyek még e hó folytán ki fognak sorsoltatni. A nemesszívű báróné a sorsjegyek közül sokat el is árussított ismerősei között s jelenleg már a nőegylet kezeiben is alig 15—20 darab sorsjegy van. Figyelmeztetjük mindazokat, kik részint a jótékony ügy iránti buzgalom, részint saját időtöltésből az érdekes sorsjátékban részt akarnak venni, hogy a még meglevő sorsjegyek Lázár Jánosné és Bárdosi Jánosné nőegyleti tagoknál 1 forintjával megvásárolhatók.

— **A cholerajárvány Küküllőmegyét** jó ideig nyugton hagyta, most azonban, tegnapelőtt kapott hír szerint, ott is szedni kezdé borzasztó adóját. Tegnapelőtt Dicső-Szt.-Mártonban két choleraeset fordult elő, és mindkettő halállal végződött.

— **Halljuk több felől**, hogy a helyi mészárosok marháikat a reájok kiszabott büntetésekre való tekintet nélkül, itt bent a városban egyre vágják. Nem annyira a kiszabott büntetésnek, mint a folyton növekvő járványnak lehetne oly meggyőző hatása, mely városunknak a foglalkozást űző polgárait, s saját maguk és polgártársaik érdekét tekintetbe vételére bírja.

— **Mult szombaton**, egy faluról a nagy hőségben elmelegedve érkezett katona a szent-király-utczában, kissé szellős helyen megállapodott s míg társa a közeli szivarboltban időzött, amaz hirtelen összerogyott s néhány perc alatt meghalt.

Vegyes.

— **Értesítés.** A zilahi m. kir. állami tanítóképezdében az 1873/4-ik tanév október hó 1-én veszi kezdetét. A beiratások és felvételi vizsgálatok szeptember hó 25—30. napjáig történnek. Felvétetik minden oly ép testű növendék, ki 15-ik évét már meghaladta, s az anyanyelv-számvetés, földrajz- és történelemben legalább annyi jártassággal bír, a mennyit a gymnásium, reál-, vagy polgáriiskola 4 alsó osztályában tanítanak. A felvételt kiadvánkozó erről vagy nyilvános iskolai bizonyítványt mutat fel, vagy felvételi vizsgának kell magát alávetnie. Az iskolai bizonyítványhoz keresztlevél és orvosi bizonyítvány is csatolandó. Tandíjt nem kell fizetni. A ki ezen felül még egyéb jótéteményekben is (ingyen köztartás, szállás és gyógykezelés) kíván részesített, az szülői vagyoni állapotának hiteles kimutatását is multhatlanul csatolja a tekintetes igazgató-tanácshoz intézendő, legkésőbb szeptember hó 15-ig alólírtához benyújtandó folyamodásához. Zilah, 1873, augustus 3-án Faluvégi Albert, tanítóképezdei igazgatótanár.

Értesítés. A zilahi m. kir. állami tanítóképezdében az elemi népiskolai tanítóképesítő vizsgálatok jelen év szeptember hó 26. és következő napjain fognak megtartatni. A vizsgálatot tenni szándékozók végzett tanulmányaikról, eddigi foglalkozásukról, erkölcsi viseletükről szóló bizonyítványokkal és keresztlevéllel ellátott kérelmeket nagyságos Kerekes József urhoz Közép-Szolnok és Krasznamegyék tanfelügyelőjéhez Zilahon, folyó év szeptember hó 10-ik napjáig adják be. Zilah, 1873. augustus 3 án. A tanítóképezde Igazgató tanácsának határozatából: Borbély Sámuel tanítóképezdei r. tanár, az igazg. tanács ideigl. jegyzője.

— **Coriosum.** Tizennegyedik Lajos franczi király udvarhölgyei cseréppipából pipáztak és pálinkát ittak; ez utóbbit úgy hisszük, hogy korunk hölgyei is gyakorolják, mióta a cholerajárvány annyi, ezelőtt kiállhatatlan dolgot tesz elviselhetővé és megszokottá.

— **Pungur Gyula** sz. nagyfalusi ev. ref. ifju lelkes, jeles természetbúvár, egy maga által gyűjtött és rendezett, 977 darabból álló becses bogár-, rovar- és lepkegyűjteményt ajándékozott, csinos szekrénybe elhelyezve, a zilahi m. kir. állami tanítóképezde számára. Pungur ur szerénységét úgy hisszük, nem sértjük meg, midőn e dicsőre nem szorult szép tényt nyilvánosságra hozzuk.

— **Beküldetett szerkesztőségünkhöz.** A cholera óvszer- és gyógyítása czimú könyvecske. Népszerű modorban ismerteti a vizgyógymódhatását, a choleraiban fölem-líti, hogy a vizgyógymód mellett Grafenbergben és környékén 130 choleraeset közül egy sem végződött halállal. Ajánljuk az olvasó közönség figyelmébe.

— **A kolozsvári színügyről** m.-vásárhelyi levelet közöl a „Reform.“ A levél erélyes hangon hibáztatja a mostani háromfejű intendaturát, a társulat szervezésének elhanyagolása miatt s figyelmezteti egyszersmint hogy a Fehérvári és Miklósi bekövetkezendő bukása esetében könnyebben nézhet jobb erők után. Nem óhajtja, hogy magán vállalkozó kezére juttassák a nemzeti színház s e mellett az egytagú igazgatóságot véli jónak visszahelyezni b. Huszár Sándor személyében. Óhajtásaihoz és véleményéhez mi is csatlakozunk.

Szinészet.

Midőn a kolozsvári nemzeti színház személyzete ide jött és megkezdé működését, jól emlékezünk, a közönség elégedetlensége egy néhány előadás után csakhamar felzugott. Azóta a különben úgy is elég gyenge társulat, folytonos apadásban, gyöngülésben volt a nélkül, hogy a támadt hézagok betöltettek és a nagyon is gyorsan szaporadó hiányok helyreépíttettek volna.

A helyi lapok színbirálatai egész mostanig sokkal kedvezőbb szinben tüntették föl a társulatot, sem hogy abból Kolozsvár közönsége részéről majd bekövetkezendő méltó zugolódást előre lehetne látni, ha csak újabb, jó erők szerződésével által a most meglevő baj orvosolva nem lesz. A mi közönségünk e pár hó alatt eléggé megismerete a társulatot és annak minden egyes tagját arra, hogy a lapokban megjelenő színbirálatokat maga is egy kis bírálat alá vegye; ezért az érdemetlenül pazarolt dicséretetek épp oly kevésé bírnak színházba vonzó hatással a közönségre, mint nem riasztják vissza a méltányosan tett figyelmeztetések, hibáztatások és megróvások.

A színházi játéksorozat ellen nincs megjegyzésünk, hiszen folyton újabb, meg újabb — a társulat erejét gyakran meghaladó — nagy művek kerülnek színre; azt azonban ki kell mondanunk, hogy az intendatura ily szervezettű társulattal nemcsak Kolozsvár, de maros-Vásárhely közönségének igényeit sem képes kielégíteni. Ezuttal a színbirálatokkal követendő irányt kívántunk jelezni, főleg azt hangsúlyozván, hogy nem fogunk vonakodni a hiba megróvásától, az érdem méltánylása és kiemelésével szemben a dicséretben — ott hol helye van — éppen úgy nem fukarkodunk, mint nem a méltó megróvásban. Szini szemlénk, tér szűke miatt csupán a nagyobb szabású darabok bírálatára terjedhet ki, a kisebb vagy inkább értéktelenebb darabokat elégnék tartjuk néhány szóval fölemlíteni. Jövő számban az előadásokról.

Dürüczkölő.

A ref. egyházi képviselőtestület, a mult héten egészítette ki egyházi tanácsát, tizenhárom konsistort választván, hármat elhunyt, tizet a törvények értelmében kifeléni kellett tagok helyébe. Nincs nekünk semmi kifogásunk a megválasztott konsistorok ellen; azokat egyenként jóra való, derék polgároknak tartjuk; csupán azt nem helyeselhetjük, hogy olyan egyéneket szorítottak ki az egyházi tanácsból, minő egy Petri Ádám, a kinél jobban senki sem hordozza kebelén az egyház ügyeit, egy Vajda Simon, a kinek tanácsa és véleménye nagyon jól fogott volna az egyház peres ügyeiben, s hogy több nevet ne említsünk egy Szöllősi Sámuel, kinek a közügy iránti buzgalmát még ellenségei is elismerik. Ezen választásban folytatását látjuk azon hogy a városi törekvésnek, mely szerint polgártársainktól czélba vétetett az intelligentiát mindennemű képviselői testületeinkből rendre rendre kivótizálni. Jóakaró őszinte indulattal figyelmeztetjük polgártársainkat, hogy e törekvésnek nagyon káros következményei lehetnek. Ha sikerül, — s miért ne sikerülne, hiszen a többség részökön van — intelligens polgártársaink kivótizálása: városi és egyházi képviselő testületeink, sőt mindennemű városi intézményeink hasonlóak lesznek azon épülethez, melyből az összetartó vaskapcsokat kiszedték — előbb-utóbb önmagukban összeomlanak.

* * *

Ki nem játszott gyermek korában báltosdit! E játékok abban áll, hogy papírból kicsi fiókokra csinálnak s azokat megtöltik speczerájjal; a kávék apró kavicskövekkel, a sárgacukrot murok darabokkal, a paprikát téglaporról stb. képviseltetik. Emléksünk, hogy azon fi-

okra, melyet megtöltöttünk sárga lilomnak eltépett szirmaival, ezt irtuk föl: „sáfrány.“ E. Kovács Gyula urnak is ilyen forma kedvteléseit vannak a szerep — kiosztásoknál: E. Kovács Gy.-né asszonyra reá írja: Thisbe.

* * *

Mint minden rosznak, úgy a kolozsvári nagyságosdiságnak is volt valami haszna. Ránk nézve azt a hasznat eredményezte, hogy emlékezetünkben feltámasztott egy régi népdalt, melyet különben örökre a feledés fátyola borított volna. E népdal:

„Huszan voltak a mi ludaink...

Gunár a kettője,

Szabad a mezője“ stb.

Midőn a hirhedett nyilatkozatot olvastuk a „M P-ban“ s a nyilatkozók számát megolvánvagy úgy találtuk, hogy épen huszan vannak: az emlékezet megnyitott előttünk s belőle dallamostól a következő: szavak hangoztak fel: „Huszan voltak a mi ludaink.“ S midőn Haray ölczes vigjátékát is elolvastuk, s abból azt tanultuk, hogy ama husz számban dr. Fodor és dr. Kanitz a fő-fő lud vagy gunár: a dal tovább hangzott emlékezetünkben: „Gunár a kettője, Szabad a mezője.“

* * *

A második, a ki e haszontalanságból hasznat merített a „Magyar Polgár.“ Ugyan mi haszna lehetett collegának e haszontalanságból? az, hogy a „Magyar Polgárnak“ is volt valahára egy dologban igaza.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében az 1873. év aug. hó 11-én és következő napjain következő ügydarabok fognak előadatni.

I. Tanács polgári ügyekben.

Binder Mihály k. t. r. bír. által.

Deubel J. Römer F. e. vagyon elkülönítés iránt. Dragomirescu J. Tamás I. e. 92 ²⁹/₃₂ $\frac{1}{2}$ s járul. iránt. Müller M. s társ. Gabersig Gy. s társ. e. 3375 frt 75 kr. i., Kleisch D. Girscht J. e. végrehajtásos ügye, Csörögi J. s társ. Kurecsinózi A. s t. e. igény. Illie J. Bozdoghina K. M. e. kártérítés i., Feketehalom község Moráriu J. e. haszonbér i.

Csergedi János k. t. r. bír. által.

Mortea George és társai Mortea Nicolae s társ. e. 50 frt i., Triff Kracsun Vutca Vaszilie e. 40 frt i., Hesen Nicolae Csora János e. 161 frt 52 kr. i., Kolesár Samu Fikker Ferencz e. birtokháborítás iránt, Dombora György Tamás Szamoila Kornea e. 60 frt i., Gurariu község Raftalui Sierbánu Hanzu e. 36 frt 82 kr. i., Srinka Gligor Leb József e. 184 frt kártérítés i., Campeanu Filip Damián Condrate e. 300 frt i., Puskariu Jóséfa Plotsogee Joan e. határigazítás i., Vlád János Pap Elisau e. 230 frt i., Dobrin Bukur flangea Juon e. határigazítás i., Boldizsár János s társ. Plotogea Juon s társ. e. 15 frt i. Bobok Demetriu Mária Obancea Constant e. 187 drb juh i., Klosz András Trinesz János e. 5 frt i., Erzsébethváros községe Beimel Dávid e. 42 frt 89 ⁶/₁₀ kr. i., Cosiocu Joana Ungureanu Nicolai s t. e. birthab. i.

Pogány Károly k. t. r. b. által.

Orosz György Orosz János e. osztályból származott 123 frt i., Pánczel Lajos Boér Miklós e. adásvevési szerződ. megszünt. i., Réz Farkasné Domokos Teréziának Tóth József e. haszonbér i., Opiriu Juon Dobrescu Juon e. adósság törlesztése i., Fluchs Dávid csődtömege Bogati György e. költsön i., Eckhárd Ferencznek Eckhárd Antal e. sommás visszahely. iránt, Nagy Miklósnak Déé József ellen sommás visszahelyezés iránt.

II-ik Tanács polgári ügyekben.

Pipos Péter k. t. r. bír. által.

Eisen Ignác Gestatter Lipót e. 173 frt 84 kr. i., Friedmann Jóséfa Hatieganu George e. som. visszahely. i., Gamenezi Gerő Ugron Györgyné e. szerződés érvénytelenit., Burduleanu Tódor Vitéz Gergely e. haszonbér felmondás i., Ötvös Rávéka s t. Popp Pável e. atyaság elismerése i., Adorjani István és társai Krakkói Ádám e. som. visszahely. iránt, Rosner I. R. ifj. Benedek József ellen 4 forint iránt.

Petri Ádám k. t. r. bír. által.

Hudicska Jánosné Kohn Jónás s t. e. igénypere, Kohn Sándorné Villási Pál s társ. e. igénypere, Kohn Sándorné Theurer Róbert s társ. e. igénypere, Farkas Joan s társ. özv. Titkos Józsefné s t. e. urb. kárp. kiut. i., Farkas Ignác Goll s t. e. perköltségek törvényesítése i., Orbán István Orbán Imre s t. e. atyai örökség kiadása i., Berszány István ifj. Ráduly János e. 80 frt költsön i., Molnár Pálné Kurta Sándor s neje e. 40 frt költsön i., Cseke Józsefné Brassai Miklós s t. e. kártérítés i., Nagy Gyula Cassagrande Máthe s t. e. 206 frt 36 kr. i.

Décsi Farkas k. t. r. b. által.

Biró Andrásnak Biró Istvánné e. szerződés teljesítése i., Dürr Györgynek Dietrich Samuel hagyatéka ellen 1000 frt i., Havelszki Lajos és társainak id. Jakab Jánosné e. szerződés érvénytelenítése iránti pere, Kiss Bálintnak Márk Tódor alias Lipa és társai ellen 20,000 frt iránt, Nemes Pártémának Muresán Jákob e. perui tási ü., Báldi Simionnak Koroján Máriska és Moldován Tanszia e. 5 darab föld iránti pere, dr. Wissiok Antalnak Potofski Jakab e. 460 frt iránti váltópere, Lázár Antalné Schlafkovics Antonjának Virág Ignác ellen 349 frt 39 kr. és 210 frt iránti pere, Lázár Györgynek Máyer János e. 47 véka gaboná iránt.

Illyés Károly k. t. p. bír. által.

Péterfi József Kuti Mihály e. 129 frt 80 kr. iránt, Türkösi Ferenczné Kassai Mózesné és társ. e. kiszakítás i., Goll és társai Ribiczei Ferencz e. 3000 frt urb. kötvény i., Sinekki Mihály Hubner Antal e. 50 frt kötbér i., Illyés János Dezső András e. sommás visszahelyezés i., Proka Anna Eiven András s társai e. egy vég posztó vizs. szaadása i., ifj. Pap Ferencz Szentpéteri Dániel hagyatéka e. 40 frt i., Mandel Mihály és társ. Sinberger Salomon és t. e. igény i., Triffu Marinka Mendel Mózes e. 3 frt 20 kr. kártérítés i., Balás Peti Andrásné Balás Peti Gyurka e. som. visszahelyezés i., Fronius F. D. tel. peresnek Gál Juon hagyatéka e. 200 frt iránt, Baksay Mária Baksy József e. 40 frt s járulékai i., Vagner Károly Hoch Frigyes e. 4 frt kamat iránt, Ábrahám Izsák Grün-Niszler Jakab e. 13 frt 17 kr. i., Mihály János Mihály József e. som. visszahelyezés i., Vass Ferencz Lakatos József e. 30 frt i., b. Kemény Kálmán Sövért Antal s t. e. 79 frt 75 kr. i., Hersch Dávid Urmaneci János s t. e. 474 drb. tutaj és 300 darab telegráf fák iránt.

III. Tanács bűnügyekben.

Bárdosy György k. t. r. bír. által.

Szabó Mihály becsületsértés iránti kihágásos ügye, Jakobi Juon Boeriu becsületsértés i., kihágásos ügye, Lukács Péter ugyanaz i., Borza Gligorné közérköcsiség i. kihágásos ügye, Dragosieil Tódor és társ. becsületsértés i. kihág. ü., Ádám Morineszku testisértés i. kihágásos ügye, Simó Ferencz és társai testisértés iránti kihág., Gegő Ferenczné becsületsértés i. kihág., Lörincz András ugyanaz i., Gráma János lopás iránti kihágásos ügye, Eresán Lika testibiztonság i., kihágásos ü., Puju Juon s társ. ugyanaz i., Nicolae M. Neágre becsületbiztonsági kihág.

Stojka Antal k. t. r. b. által.

B-kanus Avram e. súlyos testisértés és nyilvános erőszakosság bünténye i., Cuu Juon és társai e. testibiztonsági kihágás i., gr. Rhéday Lajos e. becsületsértés i.,

Pancsiesánn Juon e. vagyonbiztonság e. kihágás i., Musztácz György e. testisértés i., Tatter Johánu e. közintézkedések. kihágás i., Merián Juon és társ. e. tolvajlás bünténye i., Anna Vaszilia Komi Popa és t. e. tolvajlás b. i., Tóth Ferencz e. becsületbiztonsága e. kihágás i., Tyira János e. testisértés i., Muntján Andréne e. becsületsértés miatt, Sárosi Ferencz e. testisértés i., Kovács Mózes e. becsületsértés i., Deák Mihály e. becsületsértés iránt, Dobrea József e. gyilkosság büntette i.

Mégai Ferencz k. t. r. b. által.

Puja János és társai tolvajlás bűnügye i., Pável George súlyos testisértés i. bűnügye, Bokler József és társ. gyilkosság b. ü. i., Bába Moise és társ. család b. ü. i., Tolpács Jakab és társai nyilvános erőszakosság b. ü. i., Petrics Gusztáv ugyanaz i., Mondocea Nicolae és társ. becsületbiztonság e. kihág. i., Gergely János becsületbiztonság e. kihágás iránt.

Dózsa Miklós k. t. r. b. által.

Vajda Dénes és társ. tolvajlás bűnügye, Fischer János és társ. lopás-, csalás- és sikkasztás b. ü., Petru Daninu emberölési bűnügye, Kampeán Andre emberölési bűnügye, Kövendi Lajos testisértési kihágása, Zaharia Mária testisértési kihágása, Debreczeni Jánosné testisértési kihágás, Kamilli Samuel és társ. becsületsértési kihágása, Kaiser Sára tolvajlás kihágása, Fedder Mihály testisértési kihágása, Kleisch Regina tolvajlás kihágása, Véber János becsületsértési kihágása, Pelczor Borbára és társai kihágása, Pintyebán Juon tolvajlás kihágása, Vajna Petru becsületsértési kihágása, Uszka Ráve, és társai testisértési kh. i., Iván Niculai testi sértési kihágása, Brán Péter becsületsértési kihágása, Mayer Ábrahám becsületsértési kihágás i., Illyés János és társai testi sértési kh. i., Kuha Amalia becsületsértés kh. i.

IV. Tanács urbéri ügyekben.

Antalfy Gábor k. t. r. b. által.

Sándor János Bota György e. és viszont egy beltelek s annak kül határozmányai kiadása i., özv. gr. Kemény Józsefné s érdek társ. a f. fügedi volt urbéresék e. közlegelő elkülönítése iránt, gr. Kemény Samuel hagyatéka, Jepure Kosztán e. egy belső udvartelek visszadása i., gr. Mikó Imre, Doszu Geraszim e. egy állomány majorsági remésztete, s kiutélése i.

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ.

Főmunkatárs és a jogirész vezetője: Kuti Albert.

HIRDETMÉNYEK.

(23)

Népszerű gazdasági munkák.

Kaphatók: Wittich József könyvkereskedésében Maros-Vásárhelytől.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Irta: Galgóczi Károly.

I. rész általános földmivelés ára 80 kr.

II. rész az állattenyésztés ára 80 kr.

Kertészet kézikönyve, utasítás a konyha kertészet, virágmivelés és gyümölcs tenyésztés körében, a legújabb kútfők után írták Galgóczi K. és Farkas M. 80 kr.

Magyar méhészkönyv, vagy utasítás a sikeres méh tenyésztésre. Irta: dr. Farkas Mihály. 50 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertész, oktatás a zöldségtermesztésben 50 kr.

Juhtenyésztés és gyapjuismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyítás módjával. 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertés tenyésztés. A magyar gazda közönség használatára. Írták: Dely Mátyás és Mihály. 50 kr.

Apró majorság, vagy a baromfi-tenyésztés czél-szerű módja számos fametszettel. 50 kr.

A boglyár gyümölcsök, u. m. ribizke, köszméte (egres), málna, szeder, eper, borbolya, afonya, boroka, szőlő, füge és granát alma, czélszerű és jövedelmező termesztése. Különös tekintettel a szőlőlugas művelésre. 50 kr.

A dinnye tenyésztés foglalatja és a legjelebb honi és külföldi csomage fajok ismertetése, írta Dr. Farkas Mihály számos ábrával, ára 50 kr.

A fatenyésztés, olvasókönyv népiskolák használatára. írta: Lukács Sándor, ára 40 kr.

Gazdasági létenyésztés, pályamű, írta: Tompa Béla, számos ábrával, ára 1 frt.

Az ügyes szakácsnő, legczél-szerűbben leírt főzés-mesterség közöposztályu magyar konyhák számára 40 kr.

Legújabb és megpróbáltatott magyar szakácskönyv, utmutató 1044 legjobb izü étel főzésért Irta. Németh Zsuzsa. 80 kr.

Állatgyógyászat, hasznos házi állataink betegségeinek megismertetése és gyógyítása. Írták: Eisenmayer és Göböl, 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfa ültetés és nyese körűl Irta: Kovács Zs. Ára 1 frt.

Magyar gazdaszszony teendői a közéletben, házban és konyhában. Segédkönyv nők és hajadonok számára. Irta: Medve Imre. 2 frt.

A váltógazdaság, vagy az okzerű mezőgazdaszat és falusi háztartás alapelvei. Koszorozott pályamű. Irta: Mártonffy Zsigmond: 1 frt.

Gazdasági kis tükör a falusi ifjuság számára tandij és olvasó könyvül. Ára 50 kr.

A szarvasmarha, ennek fajta és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása, stb. stb. betegségei és gyógyításuk. Irta: Engelbrecht Károly. Számos eredeti ábrával, 3 frt.

Általános baromroslási könyv. Irta: Dr. Wágenseid. 81 külön ábrával. Ára 2 forint 60 krajczár.

Koronás szőlőművelés, Irta Báthi Gábor, ábrákkal 30 kr.